

CURS D'AUTOAPRENTATGE

UNA ANÀLISI TRANSVERSAL EN UN MÓN DESIGUAL

Universitat
de les Illes Balears

Oficina de Cooperació
al Desenvolupament
i Solidaritat

CURS D'AUTOAPRENENTATGE

GUIA D'ESTUDI

Universitat
de les Illes Balears

Oficina
de Cooperació al Desenvolupament
i Solidaritat OCDS

G CONSELLERIA
O FAMÍLIES
I AFERS SOCIALS
B DIRECCIÓ GENERAL
COOPERACIÓ
I IMMIGRACIÓ

CURS D'AUTOAPRENENTATGE

UNA ANÀLISI TRANSVERSAL EN UN MÓN DESIGUAL

Financia:

G CONSELLERIA
O FAMÍLIES
I I AFERS SOCIALS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ COOPERACIÓ
I IMMIGRACIÓ

Organitza:

Universitat
de les Illes Balears

Oficina
de Cooperació al Desenvolupament
i Solidaritat OCDS

**Oficina de Cooperació al
Desenvolupament i Solidaritat
(OCDS)**

Edifici Margalida Comas i Camps,
07122 Palma (Illes Balears)

HORARI D'ATENCIÓ AL PÚBLIC

De dilluns a dijous de 9 a 14 hores.

CONTACTE GENERAL

OCDS: +34 971 17 27 03

ocds@uib.es

ÍNDEX

GUIA D'ESTUDI: UNA ANÀLISI TRANSVERSAL EN UN MÓN DESIGUAL	2
1. Presentació	2
Objectiu general.....	2
Objectius específics	2
2. Competències	3
3. Quins són els continguts?	3
4. Què és un curs d'autoaprenentatge i quina implicació suposa?	6
5. Què no és un curs d'autoaprenentatge?	6
6. Quina metodologia fem servir?	7
7. Com és el procés d'avaluació final i de reconeixement?	8
8. Quins terminis he de tenir en compte?	8
9. Què més has de saber?	9

GUIA D'ESTUDI: UNA ANÀLISI TRANSVERSAL EN UN MÓN DESIGUAL

Curs d'autoaprenentatge en línia de cooperació al desenvolupament i Agenda 2030.

1. Presentació

Aquest curs et proposa reflexionar sobre conceptes i línies de pensament relacionats amb la cooperació al desenvolupament emmarcada en l'Agenda 2030. Mitjançant un itinerari d'autoaprenentatge format per mòduls independents, podràs acostar-te i aprofundir en el coneixement d'aquest món des de perspectives diverses.

En cada mòdul intervenen persones, tant de la UIB com del sector de la cooperació balear i moviments socials locals, amb trajectòria professional i molta experiència. Cada mòdul està dissenyat perquè hi dediquis aproximadament unes cinc hores a treballar aspectes diversos, com ara la terminologia específica, models i visions de la cooperació, els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030, els feminismes, la sostenibilitat ecològica, l'educació per a la transformació social, l'avaluació, l'enfocament de drets humans, la salut global o la recerca en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament entre d'altres.

Objectiu general

Introduir les persones participants al món de la cooperació al desenvolupament i el voluntariat, tot despertant-ne l'interès, la consciència crítica i oferint-los unes bases sòlides de coneixement en el marc de l'Agenda 2030. Donar-los a conèixer l'especialització i actualització de persones que ja s'hi dediquen, tot partint dels continguts bàsics, revisar-los i proposant-ne altres mirades gràcies a la seva experiència diària.

Objectius específics

- Aproximar l'Agenda 2030 mitjançant un itinerari d'autoaprenentatge com a eina metodològica innovadora. Es farà un recorregut pel seu origen, història, reptes, limitacions i nous paradigmes, de manera que aquesta proposta sigui

una eina útil i adaptada a la nostra realitat per a la tasca de la cooperació balear.

- Conèixer els enfocaments transversals de la cooperació al desenvolupament amb una mirada actualitzada i que destaca les aliances estratègiques amb els moviments socials com a motor de canvi: moviment feminista, ecologista, antiracista i de defensa dels drets humans.
- Impulsar un espai de trobada col·laboratiu entre el sector de la cooperació i voluntariat balear i la comunitat de la UIB per reflexionar i debatre sobre les aliances estratègiques, perquè es puguin promoure processos de transformació ecosocial amb un enfocament local-global.
- Introduir al públic en l'àmbit del voluntariat, Conèixer la legislació vigent en l'àmbit del voluntariat, revisar el concepte de voluntariat, el seu perfil i acció social i reflexionar sobre l'acció voluntària en l'àmbit de la cooperació
- Disposar d'eines de gestió emocional per afrontar l'acció voluntària i descobrir les competències derivades del voluntariat.
- Saber què és l'aprenentatge-servei, com es desenvolupa en la nostra societat i, finalment, conèixer eines de participació social.

2. Competències

En finalitzar el curs les persones participants seran capaces de:

- ✓ Comprendre l'evolució del món de la cooperació i dels models de desenvolupament amb una visió crítica.
- ✓ Explicar els nous coneixements i conceptes específics de l'àmbit de la cooperació i de l'Agenda 2030, així com dels enfocaments transversals: de gènere, de sostenibilitat ecològica i de drets humans.
- ✓ Incorporar al discurs noves visions i punts de vista diversos, sobretot dels moviments socials i del Sud global.
- ✓ Dialogar i debatre sobre les idees i arguments adquirits sobre cada tema.

3. Quins són els continguts?

El curs inclou els 10 mòduls que conformen la totalitat del curs en l'àmbit de la cooperació i 2 mòduls nous en l'àmbit del voluntariat i l'aprenentatge-servei a la universitat. Enguany, en total, tenim 12 mòduls disponibles!

En aquest sentit, tot i proposar-vos un itinerari d'autoaprenentatge amb un ordre establert, també us convidam que el personalitzeu en funció de les vostres inquietuds, interessos i necessitats:

Mòdul 1. Cooperació al desenvolupament: introducció, conceptes, debats i propostes de futur.	1.1. Orígens i evolució fins als nostres dies. La cooperació descentralitzada 1.2. Anàlisi tècnica de la cooperació: enfocaments, models, instruments i vocabulari 1.3. Agents de cooperació de les Illes Balears. Qui són, com es financen i quin tipus de projectes executen 1.4. Una mirada envers un futur en crisi: reptes i narratives noves
Mòdul 2. Una aproximació a l'Agenda 2030	2.1. L'Agenda 2030 i els Objectius de Desenvolupament Sostenible 2.2. Les cinc àrees clau de l'Agenda 2030 com a bases del canvi: persones, planeta, pau, prosperitat i partenariat 2.3. Reptes, limitacions i crítiques a l'Agenda 2030 2.4. L'aplicació de l'Agenda 2030: casos pràctics
Mòdul 3. Cooperació per transformar una realitat desigual	3.1. Un món global desigual 3.2. Treballar des de la pròpia veu: construir una ciutadania global, igualitària i inclusiva 3.3. La cultura comunitària i participativa local-global com a metodologia de canvi 3.4. Educació i experiències comunitàries per fer front a les desigualtats
Mòdul 4. La igualtat de gènere i els feminismes	4.1. Enfocament i estratègies de gènere en la cooperació al desenvolupament 4.2. La perspectiva de gènere en l'Agenda 2030 4.3. Feminismes i moviments globals. Les dones defensores dels drets humans 4. 4. L'ecofeminisme, la cultura de la cura i la necessitat de situar la vida al centre
Mòdul 5. La sostenibilitat ecològica	5.1. La sostenibilitat ecològica a l'Agenda 2030 5.2. El canvi climàtic: una situació d'emergència 5.3. L'ecodependència i la interdependència com a resposta als problemes globals i locals 5.4. Els moviments ecologistes: la justícia social, climàtica i ambiental

Mòdul 6. Educació per la ciutadania global	6.1. De l'EpD a l'educació per la ciutadania global 6.2. Característiques, continguts i recursos de l'ECG 6.3. ECG, moviments socials i ciutadania 6.4. Desaprendre allò que s'ha après: la dimensió intercultural de l'ECG
Mòdul 7. L'avaluació, eina imprescindible en la cooperació	7.1. Les motivacions per avaluar 7.2 El cicle de l'avaluació I: disseny de l'estudi 7.3 El cicle de l'avaluació II: implementació, comunicació dels resultats i incorporació dels aprenentatges 7.4 Els eixos transversals de l'Agenda 2030 en l'avaluació
Mòdul 8. Enfocament de Drets Humans	8.1. El sistema internacional de protecció dels drets humans i reptes actuals: discriminació racial, migració i tràfic 8.2. L'enfocament de drets humans en la cooperació al desenvolupament: objectius i operacionalització 8.3. Els drets de les persones LGTBIQ+ i la discriminació interseccional 8.4. La sostenibilitat i el dret a un medi ambient sa com a marc fonamental de resiliència del Sud Global
Mòdul 9. Salut global	9.1. Salut global, justícia social i dret a la salut 9.2 El procés de desenvolupament humà i la salut 9.3 La salut en el món 9.4 Activisme pel dret a la salut
Mòdul 10. La recerca aplicada a la Cooperació al Desenvolupament	10.1 Introducció a la recerca aplicada al desenvolupament 10.2 Interès de la recerca i la seva aplicació. Formació de gestors i investigadors 10.3 L'enfocament sistèmic i multidisciplinari de la cooperació internacional. 10.4 Investigació, acció participativa i marc lògic. Anàlisi de cas: promoció de xarxes agroalimentàries inclusives (PRAAI)

Tal com dèiem, hem afegit dos mòduls en l'àmbit del voluntariat i l'aprenentatge-servei:

MÒDUL 1: INTRODUCCIÓ AL VOLUNTARIAT	1.1 Legislació en l'àmbit del voluntariat a les Illes Balears. 1.2 La figura de la persona voluntària. Mirada des de l'experiència. 1.3 Competències transversals del voluntariat. 1.4 La gestió emocional a l'acció solidària.
MÒDUL 2: APRENTATGE-SERVEI (APS), EINES PER A LA PARTICIPACIÓ SOCIAL	2.1 La mirada antropològica en el voluntariat. 2.2 Introducció a l'Aprenentatge Servei Universitari. 2.3 Eines de participació en l'àmbit del voluntariat. 2.4 Experiències de voluntariat local i internacional.

4. Què és un curs d'autoaprenentatge i quina implicació suposa?

Un curs d'autoaprenentatge és un espai en línia a través del qual l'alumnat pot accedir a tots els materials específics, elaborats per persones amb una àmplia trajectòria i experiència. Aquest tipus de formació permet desenvolupar-se amb total autonomia, ja que, seguint la guia d'estudi, l'alumnat pot adaptar el curs al seu propi ritme per aprendre'n i assolir-ne els coneixements compartits a l'Aula.

5. Què no és un curs d'autoaprenentatge?

Un curs d'autoaprenentatge no és un magatzem de material, ni un curs en línia amb tutories personalitzades, ni una col·lecció de videoconferències, ni un curs del qual cada participant pugui esperar avaluació i retroalimentació individualitzada.

6. Quina metodologia fem servir?

Una metodologia d'autoaprenentatge pensada per afavorir l'autoformació i que es pugui adaptar fàcilment a les realitats i ritmes vitals de les persones interessades per afavorir la conciliació i la flexibilitat i assegurar que tothom pugui tenir-hi accés.

L'essència d'aquesta formació és la voluntat de participar en una comunitat d'aprenentatge durant el temps que duri el curs. Cal destacar que una de les finalitats també és diferenciar-se d'altres formacions ja existents, tot oferint un recurs d'autoaprenentatge crític i transformador, perquè les persones que la vehiculen han estat seleccionades per la seva experiència en la matèria, ja sigui en el sector de la cooperació balear, en els moviments socials locals, com de la Universitat de les Illes Balears. Totes elles intenten traslladar també les mirades de col·lectius, organitzacions i persones expertes del Sud global.

Cada mòdul té una durada aproximada de cinc hores i està repartit en quatre apartats, tot plegat amb els continguts següents:

- una presentació en format audiovisual d'una durada aproximada de deu minuts per a cada un dels quatre apartats que conformen el mòdul i que és conduïda en cada cas per la persona facilitadora del mòdul en qüestió.
- un document de continguts que conté la base teòrica elaborada (en format EPUB* adaptat a dispositius varis i en pdf).
- enllaços a altres recursos complementaris.
- un fòrum amb dos fils de debat, per a la promoció de la reflexió conjunta respecte als temes tractats a cada mòdul.
- un qüestionari d'autoavaluació.

EPUB: és un format d'arxiu de llibre electrònic que utilitza l'extensió d'arxiu ".epub". El terme és un acrònim de l'expressió anglesa electronic publication (publicació electrònica) i sovint s'anomena ePub. Es tracta d'un format de llibre electrònic que permet que el document contingui imatges, vídeos i arxius de suport. Aquest és suportat per molts lectors de llibres electrònics i hi ha programari compatible per a la majoria dels telèfons intel·ligents, tauletes i ordinadors. Si no teniu descarregat el programa corresponent, per poder tenir accés al material podeu feu servir gratuïtament els recomanats per Windows, MAC i Linux: Visor calibre; i per Android: Ebook o ReadEra.

7. Com és el procés d'avaluació final i de reconeixement?

Com que és un curs d'autoaprenentatge en línia, pots accedir a tots els materials i tenir autonomia absoluta. Pots adaptar-lo al teu ritme i assolir tots els coneixements compartits a l'aula digital. Per aquest motiu, és important tenir en compte que cada participant no tindrà una tutoria personalitzada ni una retroalimentació individualitzada de la seva tasca.

Per valorar si s'han assolit bé els continguts i competències, al final de cada mòdul s'hauran de superar un qüestionari d'autoavaluació, en un màxim de dos intents, i de participar com a mínim a un dels dos fils de debat plantejats al fòrum de cada mòdul.

En cada període establert per a l'avaluació es podrà obtenir, per a la superació de 5 mòduls (25 hores), un reconeixement d'1 ECTS per a l'alumnat de la UIB i si es superen els deu mòduls (50 hores), es podrà obtenir un reconeixement de 2 ECTS. Pel primer reconeixement, cal superar cinc mòduls amb una nota mínima de 7. Pel segon reconeixement, cal treure una nota mitjana de 7, als cinc mòduls restants per avaluació.

Enguany, volem ampliar el nombre total de mòduls del curs d'autoaprenentatge a 12. D'aquesta manera podem augmentar la possibilitat d'obtenir 2ECTS, en cas que les persones participants no superin l'avaluació d'alguns dels mòduls inicials o no obtinguin la mitjana mínima requerida.

Per una banda, mantenim les possibilitats d'acreditació establertes amb anterioritat:

A/ Cursant 5 mòduls (25 hores) obtens 1 ECTS

B/ Cursant 10 mòduls (50 hores) obtens 2 ECTS

Per l'altra, la novetat d'enguany possibilita la següent acreditació:

C/ Cursant 12 mòduls (60 hores) obtens 2,5 ECTS

8. Quins terminis he de tenir en compte?

Dintre de cada curs acadèmic hi haurà diferents terminis d'avaluació que s'anunciaran periòdicament a de l'aula digital. Després de cada una de les dates establertes es verificarà la vostra participació i es posarà en marxa l'elaboració de la certificació per a totes les persones que hàgiu superat cinc, deu o dotze mòduls. Si no heu pogut acabar dintre d'un termini, tindreu els següents per poder finalitzar-los.

9. Què més has de saber?

- **Modalitat:** En línia a través d'aula digital del Moodle de la UIB
- **Idioma:** Català (excepte alguns vídeos explicatius disponibles en castellà i també en anglès)
- **Persones destinatàries:** el curs s'adreça principalment als tres col·lectius de la comunitat universitària (PDI, PAS i alumnat). També al personal de les administracions públiques, a les persones interessades del sector de la cooperació balear i dels moviments socials, així com a totes les persones que estiguin interessades en ampliar i/o actualitzar els seus coneixements en aquest àmbit.
- **Curs gratuït:** en el marc del conveni de col·laboració signat entre la UIB i el Govern de les Illes Balears en matèria de cooperació (Direcció General de Cooperació del la Conselleria d'Afers Socials i Esports).

Universitat
de les Illes Balears

Oficina
de Cooperació al Desenvolupament
i Solidaritat OCDS

G CONSELLERIA
O FAMÍLIES
I I AFERS SOCIALS
B DIRECCIÓ GENERAL
/ COOPERACIÓ
I IMMIGRACIÓ